

СТАНОВИЩЕ

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”
по научната специалност Методика на обучението по математика
Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по...
Област на висше образование: 1. Педагогически науки, математика и информатика
Докторска програма Методика на обучението по математика
Югозападен Университет „Неофит Рилски“, Благоевград
Природо-математически факултет, катедра Математика

Тема на дисертационния труд: Методически и езикови проблеми и техни решения при обучение по математика на немски език в български висши училища

Автор на дисертационния труд: Елена Александрова Радованова

Научен ръководител: проф. д.н. Сава Гроздев, ВУЗФ София

Научен консултант: доц. д-р Елена Върбанова

Становище: доц. Елена Апостолова Върбанова, доктор по математика, член на Научното жури, определено със Заповед № 3362 от 20.12.2017 г. на Ректора доц. д-р Борислав Юруков на ЮЗУ “Неофит Рилски”

1. Актуалност и значимост на темата

Тематиката на изследването е актуална поради това, че е пряко свързана с проблема за качеството на обучението във висшите училища (ВУ), което е предмет на Европейската квалификационна рамка. Темата на дисертационния труд се разработва за първи път системно и целенасочено в българско ВУ.

Цел, обект, предмет и задачи на изследването

В дисертационния труд е обосновано, че в обучението по Математика-подготвителен курс на немски език във ВУ се изисква съчетано преподаване и усвояване от студентите на математически знания и терминологичен математически инструментариум на немски език. Целта, обектът и предметът на изследването са компетентно формулирани. За постигане на заявената цел са поставени изследователски задачи. Формулирана е основна (нулева) хипотеза за полезността на разработения от автора модел на обучение и самообучение, който представлява крайния продукт на дисертационния труд. Използваните подходи и методи за проверка на хипотезата са адекватни на спецификата на обекта.

2. Обем, структура и съдържание на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е структуриран съгласно изискванията в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ): съдържа заглавна страница, съдържание, въведение, изложение, заключение, приложения и библиография. Общият обем на дисертационния труд е 183 страници.

Цялостното оформление на дисертационния труд е много добро, езикът на изложението е научен, с компетентно използване на специализирана терминология от няколко области: Педагогика, Психология, Методика, Статистически методи за обработка на данни. Направените в заключението изводи са точно и ясно формулирани.

Във Въведението се анализират фактори и проблеми, които водят до сериозни трудности за студенти и преподаватели и до недостатъчна ефективност на обучението по математика на немски език.

В Глава първа авторът представя подробно дидактическите основи на проведеното изследване, посочва се ученето през целия живот като основна компетентност на съвременния човек.

Глава втора съдържа методологията на изследването: основните параметри, концептуалната технология, концептуален модел и дидактически подходи в разглежданото обучение. Моделът има за цел да се оптимизира организацията и управлението на учебния процес. Той представлява ядрото на дисертационния труд и е плод на самостоятелните творчески търсения на Елена Радованова с помощта на научния ръководител проф. дпн Сава Гроздев. Разработеният модел за обучение и самообучение има трипосочно действие: ускорява се процеса на разбиране и запомняне на новото, мотивира се изучаването му, развива се мисленето на студента. Съществен резултат от това е повишаване активността и самостоятелността на студента в учебния процес.

Лекциите и упражненията се разглеждат като два процеса в единство, без да се отъждествяват. Обръща се внимание на иновативните лекции, каквито през последните 10 години са успешно разработени и в български ВУ, в т.ч. ТУ-София.

В Глава трета са описани проблемните полета при разглежданото обучение във Факултета за германско инженерно образование и промишлен мениджмънт (ФаГИОПМ) на ТУ-София. Дадени са утвърдени в практиката критерии и показатели за провеждане на дидактическия експеримент с контролна и експериментална група.

В Глава четвърта резултатите от експеримента са изследвани детайлно и обективно и са дадени съответни илюстрации. Статистическите заключения са използвани като своеобразна обратна връзка със студентите и за динамично внасяне на корекции в учебните дейности. Чрез статистическия анализ се потвърждава верността на формулираната нулева хипотеза, а именно, че студентите усвояват по-трайно и по-задълбочено математически знания и математическа терминология на немски език по дисциплината Математика-подготвителен курс, вследствие на внедряването на създадения модел.

Представените дидактически материали следва да се разглеждат като съставна част на дисертационния труд: те показват професионалните умения и компетенции на Елена Радованова за практическа реализация на създадения модел; тя е извършила огромен обем работа, разработвайки всички учебни единици по дисциплината.

3. Оценка на основните приноси в дисертационния труд

Даденото в дисертационния труд и в Автореферата авторово виждане за приносите на дисертационния труд е изложено ясно и точно. Те могат да се обединят в две групи: научно-приложни и научни.

Приемам претенциите на автора за направените приноси. Интегрирането на елементи от учебния процес в университети в Германия води до обновяване, обогатяване и развитие на методиката на обучението по математика на немски език в български ВУ. Тези елементи са приложими за всички математически дисциплини.

Разработените учебни дейности отговарят на концепцията на съществуващите информационни системи за електронно обучение (ILIAS, Moodle и др.).

Дисертационният труд е успех и на кат. Математика в ЮЗУ “Неофит Рилски”, където има академичен дух за осъществяване на иновативни учебни дейности.

4. Допълнителни бележки

Познавам лично Елена Александрова Радованова от професионалните ѝ изяви. Те са изградили у мен трайно впечатление за нейния богат академичен опит, професионализъм, информираност и ерудираност, иновативни идеи и отдаденост на преподавателската професия. Нейната квалификация се оценява високо както от преподаватели в ТУ-София, така и в университети-партньори в Германия.

Основните резултати в дисертационния труд са публикувани в две (2) самостоятелни статии.

Авторефератът представя съдържанието и приносите и дава ясна представа за същността и дълбочината на изследването.

Темата на дисертационния труд е сложна, има дискуссионни въпроси и технологични предизвикателства, които „чакат отговори“ от смесени екипи от специалисти.

5. Заключение и предложение

Дисертационният труд на Елена Радованова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“ и представлява цялостно научно изследване с практическа приложимост. Авторът е постигнал поставената цел и успешно е изпълнил формулираните задачи. Направеното от Елена Радованова ми дава основание за **положителна оценка** на дисертационния труд.

С убеденост предлагам на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Елена Александрова Радованова.

19.01.2018
София

Автор на становището:
/доц.д-р Елена Върбанова/